

Generalna pravobranilka E. Sharpston meni, da prosilci za priznanje statusa begunca, ki trdijo, da so zaradi homoseksualne usmerjenosti preganjeni, lahko tvorijo „določeno družbeno skupino“ po pravu EU o beguncih

Čeprav kaznivost homoseksualne dejavnosti v izvorni državi sama po sebi ni dejanje preganjanja, pa morajo nacionalni organi preučiti, ali bo prosilec verjetno podvržen dejanjem, ki se štejejo za taka

X, Y in Z so državljani Sierra Leone, Ugande in Senegala. Vsi trije moški so homoseksualci in so na Nizozemskem zaprosili za priznanje statusa begunca, pri čemer trdijo, da imajo utemeljen strah pred preganjanjem v izvorni državi zaradi spolne usmerjenosti. V vseh treh državah so homoseksualna dejanja kazniva in lahko vodijo do strogih sankcij, od visokih glob do zaporne kazni, v nekaterih primerih dosmrtno.

V skladu z evropsko direktivo,¹ ki se sklicuje na določbe Ženevske konvencije,² lahko državljan tretje države, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rasne, verske, nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini nahaja izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi tega strahu noče izkoristiti zaščite te države, zahteva priznanje statusa begunca. V tem kontekstu morajo biti taka dejanja preganjanja resne narave ali dovolj ponavljajoča, da predstavljajo hudo kršitev temeljnih človekovih pravic.

Nizozemski Raad van State (državni svet, Nizozemska), ki obravnava zadevo na zadnji stopnji, je Sodišču predložil tri predloge za sprejetje predhodne odločbe glede presoje prošenj za priznanje statusa begunca na podlagi določb direktive. Nacionalno sodišče sprašuje Sodišče, ali državljani tretjih držav, ki so homoseksualci, tvorijo določeno družbeno skupino v smislu direktive. Dalje sprašuje, kako naj nacionalni organi ocenijo, kaj je dejanje preganjanja v zvezi s homoseksualnimi dejavnostmi v tem kontekstu in ali kaznivost teh dejavnosti v izvorni državi prosilca z možnostjo zaporne kazni pomeni preganjanje.

Generalna pravobranilka Eleanor Sharpston v današnjih sklepnih predlogih Sodišču predlaga, naj odloči, najprej, da prosilci za priznanje statusa begunca, ki so homoseksualno usmerjeni, lahko tvorijo določeno družbeno skupino v smislu direktive, odvisno od okoliščin v njihovi izvorni državi. Po njenem mnenju je iz besedila direktive razvidno, da zakonodajalec EU ne bi mogel jasneje nakazati, da so osebe s skupno lastnostjo spolne usmerjenosti dejansko lahko pripadniki določene družbene skupine. Posledično mora nacionalno sodišče presoditi, ali ima taka skupina „razločno identiteto“ v izvorni državi posameznega prosilca, „saj jo družba, ki jo obkroža, dojema kot različno“.

E. Sharpston meni, da kaznivost homoseksualne dejavnosti sama po sebi ne pomeni dejanja preganjanja za namene direktive. Pristojni nacionalni organi pa morajo oceniti, ali bo posamezni prosilec verjetno podvržen dejanjem, ki so dovolj resne narave ali dovolj ponavljajoča, da

¹ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

² Konvencija o statusu beguncev, podpisana 28. julija 1951 v Ženevi (Recueil des traités des Nations unies, zv. 189, str. 150, št. 2545 (1954)), veljati je začela 22. aprila 1954. Dopolnjena in spremenjena je bila s Protokolom o statusu beguncev, sklenjenim 31. januarja 1967 v New Yorku, ki je začel veljati 4. oktobra 1967.

predstavljajo hudo kršitev človekovih pravic, ali akumulaciji različnih ukrepov, vključno s kršitvami človekovih pravic, ki je dovolj huda, da vpliva na posameznika na podoben način. Glede na okoliščine v izvorni državi prosilca morajo nacionalni organi upoštevati tveganje in pogostost pregona, strogost običajno naložene sankcije in kakršne koli druge ukrepe in družbene prakse, glede katerih se lahko prosilec utemeljeno boji, da jim bo izpostavljen.

Nazadnje, v kontekstu presoje, ali je kaznivost izražanja spolne usmerjenosti dejanje preganjanja, generalna pravobranilka meni, da direktiva ne razlikuje med takšnim izražanjem v javnosti ali zasebnem življenju. Poleg tega v skladu z generalno pravobranilko od prosilca za azil ni mogoče pričakovati, da se bo zadrževal ali skrival spolno usmerjenost, da bi se izognil preganjanju v izvorni državi. Dalje generalna pravobranilka trdi, da bi mnenje, da je treba razlikovati med različnimi vrstami izražanja spolne usmerjenosti osebe ali celo med načini izražanja, ki niso spolna dejanja ali dejanja čustvene naklonjenosti, vodilo do arbitrarnosti. Končno, kadar zatrjevana dejanja preganjanja v izvorni državi veljajo za homoseksualce in heteroseksualce, morajo nacionalni organi preučiti, ali bo prosilec še posebej verjetno podvržen dejanjem preganjanja ali akumulaciji različnih ukrepov, ki so dovolj resne narave ali dovolj ponavljajoča, da predstavljajo hudo kršitev temeljnih človekovih pravic.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalne pravobranilke za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793